

da dela, kar se njej zljubi, čemu pa bode drugim uzda?

To naj pomisli gospôda, potem upamo, da še najde pot iz pasti, v katero je zvbila sebe ter jezero in jezero nedolžnih otrok, pa njih obžalovanja vrednih starišev. Rešilnice za zanemarjene otroke, na katere misli Graški dež. zbor, ne prinesó nam nikoli odrešenja in otrokom nikoli poboljšanja. Misel, da je šolarjem treba takih rešilnic, je nekaj, kar žene lahko vsacemu učitelju, dokler še ne obupa nad svojim stanom, rdečico v lice. Siba v roki učitelja je sramota ali rešilnica za njegove učence pa mu bodi — rešilnica!

Resnica, stariši so velikrat krivi, da so njih otroci muka za učitelja v šoli, pa saj so to tudi za-nje same. Le-ti bi včasih kaj dali, ko bi jim kdo otroke prevstvaril v dobre, ali sto na eno stavimo, da one rešilnice ne storé tega. Denarja bilo bi pač za-nje treba in to veliko denarja, naj bi se le v vsacem okraju naredila po ena rešilnica, na zadnje pa dobomo iz njih spake, ki ne bodo ne starišem v podporo, ne pri drugih ljudeh za rabo. Otroci so lastnina starišev in njih lastnina naj bodo!

Po tej poti, po poti rešilnic za otroke, tedaj ne pridemo do dobrih otrok, treba bode kreniti na drugo, na pot krščanstva. Dokler pa je sv. vera za pastirko v šoli, v očitnem življenju, dotlej pač čakamo, kakor kedaj judje na odrešenika, a ne dočakamo ga. On pride a mi ga nismo vredni. Otroci smo, če že tudi veliki, ker si zidamo gradove v oblake, vihar življenja pa nam podere v tem hiše, ki že stojé na zemlji.

Daj Bog, da še doživimo mi tak božič! Sreča bode za nas in sploh za slov. ljudstvo, če nam zapoje že k malu kor angeljev:

„Slava Bogu na višavah
in mir ljudem na zemlji,
ki so dobre volje!“

Dva lista slovenskim mladeničem.

II. list.

Zdaj je malo mladeničev, ki bi ne kadili. No, — ne bojte se, da vas bom od kajenja odvračal; saj vem, da bi bilo zastonj. Ali nekaj bi vam pa le rad svetoval. Kaj mislite, da so počeli mladeniči, ko še tobaka niso poznali? Veste kaj? S petjem in šalo so se kratkočasili. Pa so tudi znali dosti lepih pesmi; nekatere so tako dolge, da bi se jih vi težko celih iz glave naučili.

Kdo izmed vas zna o „kralj Matijažu“ in enakih pesni? Zdaj se pojejo le kratke, z lahkimi napevi, kajti smodka, ki tiči v ustih, ne pusti rada težkih pesmi peti.

Ali po drugod ni tako. V Savinjskej dolini, postavim, urijo se in znajo čveteroglasno tako težke pesmi, da je veselje poslušati.

Toliko tedaj bi vam svetoval, nekaj manj tobaka izkaditi, pa nekaj več popevati, saj vas to nič ne stane.

Tretja reč, kar bi tudi brez škode opustili, je tisto neumno kletje in govorjenje nemško. Le verjemite, da se vam jedna beseda slovenska bolj prileže, kakor deset nemških. Težko se najde kak mladenič, da bi ne klel ali se ne priduševal; nekateri še mislijo, da je prav lepo, ako vsako neslano besedo še zabelijo z „majnarzel“ ali „sakarmejnt“ in s takimi besedami, ki se vam priležejo, kakor tiču žabje kvakanje.

Govorite lepo slovensko in ne pustiti nikomur, da Slovencem zabavlja.

Več, kakor tisoč let, so naši predniki nemškim grajščakom podložni bili, pa se le niso hoteli lepe slovenščine odvaditi. Vi pa, ki pravite, da ga nij, ki bi vam ukazoval, pobirali bi brez potrebe besede, katere so že Nemci pri tujih narodih si izposodili!

Bog vas je vstvaril Slovence; najlepši jezik za nas je torej slovenski in grdo za nas, če ga zametujemo. To je resnica.

Ko bi torej le vedel, da ta lista, vam posvečena, nista zastonj pisana, tedaj bi bil vesel Vaš prijatelj

Častilko.

Blizu Celja, meseca decembra 1887.

Gospodarske stvari.

Emrtvica pri svinjah.

Redko ni ravno pri svinjah, da se le-ta bolezen loti svinéta. Žival ne more zadnjega dela trupla, nog več riniti, ampak vlačí jih za seboj po tleh in gre torej le po prvih nogah z mesta. To je edino znamenje bolezní; žival žre, kakor prej ter se mu nič ne vidi, da ima bolečine. To pa je tudi v resnici tako, kajti emrtvica je le nasledek tega, da živali živi umrjé na zadnjem delu trupla in za to žival tudi nič ne čuti v tem delu trupla.

Kaj je uzrok te bolezní? Po navadi se pravi, da ima žival črve v obistih, v nekaterih slučajih je to tudi resnica ali ne vselej. Le-ta črv se nahaja le redko kedaj v svinétu in nikoli brez jajec. Črv je tri do šest cm. dolg in ni debelejši, kakor kaka nit. V jetrih in gori po hrbitišču v mašci ga je najti. Ali če jajec ni v svinétu, tedaj mora biti kje drugje uzrok bolezní, sam črv je ni kriv. Emrtvica je namreč motenje živcev in le-to povzročuje slabo prebavljanje ali pa preslabo krmljenje.

Ako se daje svinjam kislá, že nekam raztopljená piča, krivo je največkrat tacih bolezní, posebno pa je to, če živali ne dobodo trave, detelje ali repe v želodec. Ali tudi preveč, če se jim daje piče, lahko škoduje svinjam. Prasetá, katerim se daje kisló mleko, kolikor ga jim je ljubo, včasih kar na naglem erknejo, to

pa za to, ker se preobjedó in jim piča leže na pljuča. Ob enem se uname tudi mozeg v hrbtišču ali pa kožica ob njem, v časih pride tudi v možane voda in le ta seže na živec, ki gre okoli hrbtišče na zadnji del života in sviné je omrtnično.

Je-li se tako sviné ozdravi? Mogoče je in po navadi še ni pretežko, če se gleda na to, da se odpravi zapreka, ali je to že potlej preveč ali premalo piče. V prvem slučaju naj se daje svinetu manj in par dni morebiti nič zreti. Živali se daje snažna voda ali prav redke, dobre kuhane polivke, ob enem pa kake pol žličke žvepleno-kislega železa v pijačo, toda le enkrat na den.

Priporočuje se po takem, naj se skrbi za to, da si želodec opočije in nekaj va-se dobode, kar ga krepča, ne pa preobloži. Kaka maža na popicalo, toda lahka, gorišična ali terpentinska maža na ledja je tudi dobra. Toliko pa si naj zapomni gospodinja, da ne pomaga nobeno zdravilo, dokler se ne odpravi to, kar je krivo omrtnice.

Sejmovi. Dne 27. decembra v Vitanju. Dne 28. decembra 1887 v Stradnu. Dne 2. jan. 1888 v Bučah in v Mariboru. Dne 3. januarja v Radgoni. Dne 4. januarja v Ljučanah na Ptuju in v Imenem.

Dopisi.

Iz Celja. (Božičnica.) Dne 26. decembra t. j. na praznik sv. Štefana ob 3. popoldne bode „katoliško podporno društvo“ v poslopji oč. šolskih sester v Celji obhajalo svojo božičnico, koja se bode v naslednjem vspredu vršila: 1. „Pridite molit' Jezusa“, petje; 2. „Čudapolna pota božja“, deklamacija; 3. „Roma“, deklamacija; 4. „V plamenu se žari visoko nebo“, petje; 5. „Sveti večer“, igra v dveh dejanjih; 6. „Sveta nebesa širok' se odpró“, petje; 7. Das Kind beim Jesukind“, deklamovanje; 8. „Zvonovi v zvoniku“, (Lurška pesem); 9. Govor g. predsednika; 10. Razdelitev obleke. K obilni udeležbi vabi najljubneje. Odbor.

Od sv. Križa tik Slatine. (Volilci pozor!) Občina Slatina ima volitev dne 28. decembra (na tepežnji dan) v občinski zastop. Ni vse eno, kdo ima v občini oblast v rokah, ali katoliški kristjani, ali nasprotniki katoliške cerkve in Slovencev. Volilci! v Vaših rokah je blagor občine in moč, da spravite v občinski zastop može, kateri se bodo za Vaš blagor trudili, in Vam ne bodo nemške šole vrivavali. In ti možje so, katere Vam tukajšnje politično katoliško društvo nasvetuje. Pridite vsi tisti dan, in ne recite, brez mene bodo že opravili. Pokažite, da se zavedate svoje dolžnosti in pravice! Vsak naj svojo dolžnost stori, voli složno in zmaga je naša. Bog in narod!

Iz Slov. Gradca. (Stari grehi.) Tukajšnji meščan, krčmar in mesar, gosp. Ivan Hauke, mož značajan in vsem jako priljubljen, imel je to nesrečo, da se je s tukajšnjim občinskim tajnikom in mestnim stražarjem, gosp. Josipom Leskoscheg-om sprl. Slednji ga je bil razžalil in Hauke ga je zaradi razžaljenja časti tožil. Pri kazenski obravnavi je neki črevljar kot priča prisegel, da je slišal razžaljive besede. Pozneje je ovadil Hauke-ja državnemu pravdnistvu, češ, da je ta omenjeno pričo h krivi prisegi zapeljal, in bil je res g. Hauke obsojen dne 3. septembra 1881 od c. kr. okrožnega sodišča v Celju zaradi hudodelstva goljufige v 5mesečni zapor poostren z dvema postoma. Da bi si bil Hauke te krivde svest, mislil bi si bil: zaslužil si kazni, in prestati jo moraš! a v nasprotnem slučaju si lahko mislimo, kako mora človeku biti pri srcu, kojemu se do svoje 47letne starosti ne more najmanjša krivda očitati in je dobro prepričan, da se mu dela krivica. V svoji obupnosti vložil je prošnjo, da se naj obravnava ponovi in navedel je v svojem popolnem prepričanju, da ni kriv, važne uzroke. Ta prošnja bila je vslišana, in cela kazenska pravda izročila se je deželnemu sodišču v Celovcu kot deligirani sodnji v preiskavo in zopet je začelo tamošnje c. kr. državno pravdnistvo celo reč preiskovati in pretresovati ter zasledovati po kaznjivem dejanju, a naposled izreklo je v svojem dekretu dne 28. decembra 1883, št. 13586, da ne najde nikakega vzroka kaznjivega dejanja in bila je stvar s tem končana. Gospoda L. pa je to, se ve, da strašno peklo in jezilo, kajti videl bi bil neizmerno rad, da bi se bil spravil Hauke na čem dalje, tem bolje. v luknjo, hladil si je jezo s tem, da ga je začel črniti v Celjski „D. W.“ pri vsaki priliki in ga se blatil, čem je največ mogel. To je izlasti v števil. 94, dne 25. novembra lanskega leta v omenjenem listu dokazal. Tudi ga je v tukajšnjih krčmah in drugod raznašal, da je Hauke zločinec, orehova duša, in mu sploh najostudnejše priimke dajal, tako da ga je Hauke zopet tožiti moral, ako ni hotel priti ob svoje pošteno ime. Gospod L. pa je bil nepričakovano pri tukajšnji c. kr. okrajni sodnji zaradi razžaljenja časti oproščen. — Vsled Hauke-jeve, oziroma njegovega zastopnika gosp. dr. Jurija Hrašovec-a pritožbe bil je g. L. dne 5. novembra t. l. od c. kr. okrožnega sodišča v Celju obsojen zaradi razžaljenja časti, da mora plačati kazni 50 gld. in vse stroške te pravde, sicer pa bi moral sedeti 10 dni. No, kar je toliko let brez vspeha iskal, našel je slednjič vendar-le in mislimo, da bode imel zdaj mirnejšo vest, kakor popred, ker je enkrat pravica na dan prišla. To vse pa je menda g. L. iz gole hvaležnosti delal. kajti se je kedaj gosp. Hauke bil za nj potrudil, da je svojo sedanjo